

ส่วนที่ 3

ชุดภารกิจฝึกฝน

ชุดภารกิจฝึกฝน

🕒 ระยะเวลา : 5 – 8 สัปดาห์

วัตถุประสงค์การเรียนรู้ :

เพื่อให้ผู้เรียนได้ฝึกปฏิบัติและกระตุ้นให้เกิดการเรียนรู้จากประสบการณ์จริงโดยนำความรู้ที่ได้รับจากชุดความรู้ฝึกคิด เรื่อง การวางแผนทางการเงินจากบทที่ 2 “การเงินส่วนบุคคล...รู้ก่อน ทำก่อน รวยกว่า” มาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน ซึ่งจะช่วยให้เกิดความคุ้นเคยกับการวางแผนและจัดสรรเงินตามสถานการณ์ของตน รวมทั้งปลูกฝังวินัยทางการเงินอันนำไปสู่พฤติกรรมทางการเงินที่ดีต่อไป นอกจากนี้ ยังให้ผู้เรียนฝึกตั้งเป้าหมายทางการเงินเพื่อวางแผนระยะยาวสำหรับอนาคตซึ่งเชื่อมโยงสู่การประกอบอาชีพตามการเรียนรู้ในบทที่ 5 “เตรียมพร้อมเป็นผู้ประกอบการ...เพื่อความมั่นคงและยั่งยืน” อีกด้วย

หัวข้อเนื้อหาสำหรับผู้สอน

1. แนะนำชุดภารกิจฝึกฝน
2. แนวทางการเชื่อมโยงชุดภารกิจฝึกฝนกับชุดความรู้ฝึกคิด
3. คู่มือการมอบหมายภารกิจ

1. แนะนำชุดภารกิจฝึกฝน

ชุดภารกิจฝึกฝนนี้ประกอบด้วย 6 ภารกิจ ซึ่งมีแบบฝึกฝนทั้งส่วนที่ให้ผู้เรียนได้ฝึกปฏิบัติในห้องเรียน และส่วนที่เป็นกรบ้าน โดยเริ่มจากการสำรวจและประเมินตนเอง ผ่านการบันทึกรายรับ-รายจ่าย และเพิ่มความท้าทายโดยการวิเคราะห์การใช้จ่ายของตนเอง ส่วนใดเป็นรายจ่ายจำเป็นและไม่จำเป็น ซึ่งนำไปสู่การทบทวนและปรับพฤติกรรมกรรมการใช้จ่าย โดยมีการวางแผน จัดสรร และตั้งเป้าหมายไว้ล่วงหน้า

ทั้งนี้ การฝึกปฏิบัติจะมุ่งเน้นให้ผู้เรียนได้บันทึกรายรับ-รายจ่ายอย่างต่อเนื่อง โดยสอดแทรกเนื้อหาการเรียนรู้อื่นๆ ควบคู่กันไปในแต่ละภารกิจเพื่อให้ผู้เรียนได้ตระหนักถึงความสำคัญของการบันทึกรายรับ-รายจ่าย และการจัดสรรเงิน รวมทั้งสามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้โดยไม่รู้สึกว่าเป็นเรื่องยากและไกลตัว

นอกจากนี้ ยังมีส่วนของการทบทวนที่ให้ผู้เรียนได้สรุปผลลัพธ์ของการฝึกฝนในแต่ละภารกิจ และได้ประเมินตนเองร่วมกับผู้สอน เพื่อติดตามพัฒนาการของผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง

แต่ละภารกิจประกอบด้วย

ด้าน : แบบฝึกฝนในห้องเรียน

จุด : แบบฝึกฝนบันทึกรายรับ-รายจ่ายประจำสัปดาห์ เป็นการบ้าน

ทบทวน : การสรุป และประเมินโดยผู้เรียนและผู้สอน เป็นการบ้าน

ภาพรวมภารกิจ	แบบฝึกฝนในห้องเรียน	แบบฝึกฝนที่เป็นกรบ้าน
ภารกิจที่ 1 รู้จักตนเอง ให้ผู้เรียนสำรวจตนเองว่ามีความฝันอยากเป็นหรืออยากทำอะไร เพื่อชี้ให้เห็นว่าการทำทุกความฝันให้สำเร็จล้วนแต่จำเป็นต้องใช้เงินขับเคลื่อน โดยภารกิจนี้จะกระตุ้นให้ผู้เรียนเริ่มสำรวจพฤติกรรมกรรมการใช้จ่ายของตนเอง และสร้างแรงจูงใจให้เห็นความจำเป็นในการบันทึกรายรับรายจ่าย	ด้าน 1	จุด 1 ทบทวน 1
ภารกิจที่ 2 ตามรอยเงินหาย ให้ผู้เรียนได้ฝึกแยกรายจ่ายจำเป็นและไม่จำเป็น และนำวิธีการไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน	ด้าน 2	จุด 2 ทบทวน 2

Tips

ผู้สอนควรมอบหมายภารกิจที่ 1 ก่อนเริ่มเรียนบทที่ 2 “การเงินส่วนบุคคล...รู้ก่อนทำก่อน รวยกว่า” เพื่อให้ผู้เรียนได้ทดลองทำด้วยตนเองแล้วสะท้อนประสบการณ์ลงฝึกทดลองถูกมาประกอบการเรียนรู้เรื่อง การวางแผนทางการเงินในบทที่ 2 ต่อไป

ภาพรวมภารกิจ	แบบฝึกฝนในห้องเรียน	แบบฝึกฝนที่เป็นการบ้าน
<p>ภารกิจที่ 3 ออมง่าย ๆ ลดรายจ่ายไม่จำเป็น</p> <p>กระตุ้นให้ผู้เรียนเก็บออมจากการลดรายจ่ายไม่จำเป็น โดยเริ่มจากการลดรายจ่ายไม่จำเป็น 1 รายการ เพื่อให้เห็นว่า การเพิ่มเงินออมสามารถเริ่มทำได้ง่าย ๆ จากการลดรายจ่ายไม่จำเป็น (แต่ในทางกลับกัน การใช้จ่ายอย่างไม่ระวังทำให้มีรายจ่ายไม่จำเป็นเพิ่มขึ้น ส่งผลให้เงินออมที่พึงเก็บออมได้ลดลง)</p>	ด้าน 3	จุด 3 ทบทวน 3
<p>ภารกิจที่ 4 ออมได้ ใช้เป็น</p> <p>ให้ผู้เรียนทบทวนว่าสามารถลดรายจ่ายไม่จำเป็นได้ตามที่ตั้งใจไว้หรือไม่ เพราะเหตุใด รวมทั้งฝึกการจัดการจัดสรรเงินก่อนใช้โดยแบ่งเป็น 3 ส่วน สำหรับ (1) การออม (2) รายจ่ายจำเป็น (3) รายจ่ายไม่จำเป็น และติดตามสถานการณ์การออมของตนเองด้วยการคำนวณสัดส่วนเงินออมต่อรายรับ (หากต้องการให้ผู้เรียนฝึกฝนอย่างต่อเนื่อง ผู้สอนสามารถมอบหมายให้ผู้เรียนทำภารกิจนี้ซ้ำได้)</p>	ด้าน 4	จุด 4 ทบทวน 4
<p>ภารกิจที่ 5 สะท้อนความคิด พิชิตฝัน</p> <p>สะท้อนผลลัพธ์ที่ได้จาก 4 ภารกิจข้างต้น โดยให้ผู้เรียนถอดบทเรียนจากการทำภารกิจที่ผ่านมา เช่น เคล็ดลับการออมเงิน รวมถึงทบทวนความฝันในอนาคตของตน พร้อมศึกษาข้อมูลว่าความฝันที่ตั้งไว้ต้องใช้เงินมากน้อยเพียงใด</p>	ด้าน 5	ทบทวน 5
<p>ภารกิจที่ 6 ตั้งเป้าหมายสู่อาคต</p> <p>ให้ผู้เรียนทดลองตั้งเป้าหมายการออมจากความฝันที่ตั้งไว้ และจัดทำแผนการออม ซึ่งจะประยุกต์ไปสู่การตั้งเป้าหมายทางการเงินเพื่อวางแผนอนาคตของตนต่อไป รวมทั้งเน้นย้ำว่าการมีวินัยทางการเงินที่ดีจะช่วยให้บรรลุฝันที่ตั้งใจไว้ได้</p>	ด้าน 6	-

Tips

ผู้สอนควรประเมินผลในแต่ละภารกิจให้เสร็จสิ้นก่อนมอบหมายภารกิจถัดไป และอาจให้ Feedback ในห้องเรียนร่วมด้วย เช่น ความครบถ้วนในการบันทึก รายรับ-รายจ่าย เพื่อกระตุ้นและให้กำลังใจแก่ผู้เรียน ทั้งนี้ การให้ Feedback อาจทำในภาพรวม หรือเป็นรายบุคคลก็ได้ ขึ้นกับการบริหารเวลาของผู้สอน

Tips

ผู้สอนสามารถเลือกมอบหมายภารกิจได้ตามความเหมาะสมกับกลุ่มผู้เรียน และระยะเวลาในการสอน เช่น ลดการทำซ้ำในภารกิจที่ 4 หรือ ไม่ทำภารกิจที่ 6 ก็ได้

2. แนวทางการเชื่อมโยงชุดภารกิจฝึกฝนกับชุดความรู้ฝึกคิด

ผู้สอนสามารถแนะนำและมอบหมายภารกิจในชุดภารกิจฝึกฝนหลังเสร็จสิ้นการสอนเนื้อหา กิจกรรม และการประเมินผลในแต่ละเรื่องของชุดความรู้ฝึกคิด โดยมีตัวอย่างแผนการใช้งาน ดังนี้

ตัวอย่างแผนการใช้ชุดคู่มือการสอน : สอนสัปดาห์ละ 1 ครั้ง ครั้งละ 2 คาบ (100 นาที) เป็นระยะเวลา 8 สัปดาห์

สัปดาห์ที่	1	2	3	4	5	6	7	8
ชุดความรู้ฝึกคิด	<ul style="list-style-type: none"> แนะนำหลักสูตร Ice Breaking (20 นาที) บทที่ 1 พอเพียง (80 นาที) 	<ul style="list-style-type: none"> บทที่ 2 2.1 การวางแผนทางการเงิน (80 นาที) <p>ทางเลือกที่ 1 ● ▲ กล้องเพื่อนยิ้ม</p> <p>ทางเลือกที่ 2 ▲ Money Bingo</p>	<ul style="list-style-type: none"> Quiz การวางแผนทางการเงิน (20 นาที) 2.2 การลงทุน (40 นาที) เกมโยนห่วง (20 นาที) 	<ul style="list-style-type: none"> Quiz การลงทุน (15 นาที) 2.3 หนี้ (30 นาที) แบบสาวคลั่งชอป (30 นาที) 	<ul style="list-style-type: none"> Quiz หนี้ (30 นาที) บทที่ 3 Digital Literacy (50 นาที) 	<ul style="list-style-type: none"> เกม Next time I will (20 นาที) บทที่ 4 ภัยทางการเงิน (80 นาที) 	<ul style="list-style-type: none"> บทที่ 5 เตรียมพร้อมเป็นผู้ประกอบการ (80 นาที) 	<p>ประยุกต์ใช้ความรู้เรื่อง การเขียนแผนธุรกิจจาก บทที่ 5 ไปสู่การทดลอง ทำตามภารกิจที่ 6</p>
เวลาการสอน (นาที)	80 20	80 20	80 20	75 25	80 20	80 20	60 40	100
ชุดภารกิจฝึกฝน	<p>ภารกิจที่ 1 รู้จักตนเอง</p> <ul style="list-style-type: none"> ด้าน 1 วาดความฝัน 	<p>ภารกิจที่ 2 ตามรอยเงินหาย</p> <ul style="list-style-type: none"> ด้าน 2 - วิเคราะห์รายจ่าย จำเป็น-ไม่จำเป็น - เงินหายไปไหน 	<p>ภารกิจที่ 3 ออมง่าย ๆ สดรายจ่ายไม่จำเป็น</p> <ul style="list-style-type: none"> ด้าน 3 Challenge สดรายจ่ายไม่จำเป็น 	<p>ภารกิจที่ 4 ออมได้ ใช้เป็น</p> <ul style="list-style-type: none"> ด้าน 4 จัดสรรเงินก่อนใช้ 	<p>ภารกิจที่ 4 ออมได้ ใช้เป็น (ฝึกฝนต่อเนื่อง)</p> <ul style="list-style-type: none"> ด้าน 4 (ฝึกฝนต่อเนื่อง) จัดสรรเงินก่อนใช้ 	<p>ภารกิจที่ 4 ออมได้ ใช้เป็น (ฝึกฝนต่อเนื่อง)</p> <ul style="list-style-type: none"> ด้าน 4 (ฝึกฝนต่อเนื่อง) จัดสรรเงินก่อนใช้ 	<p>ภารกิจที่ 5 สะท้อนความคิด พิชิตฝัน</p> <ul style="list-style-type: none"> ด้าน 5 สะท้อนผลลัพธ์จากการ ทำภารกิจทั้งหมด 	<p>ภารกิจที่ 6 ตั้งเป้าหมายสู่อาคต</p> <ul style="list-style-type: none"> ด้าน 6 ตั้งเป้าหมายและ ทำแผนการออม สรุปภาพรวม การเรียนรู้
การบ้าน	<p>จดบันทึกรายรับ-รายจ่าย</p> <p>สรุปและประเมิน</p>	<p>🏠 จด 1</p> <p>🏠 ทบทวน 1</p>	<p>🏠 จด 2</p> <p>🏠 ทบทวน 2</p>	<p>🏠 จด 3</p> <p>🏠 ทบทวน 3</p>	<p>🏠 จด 4</p> <p>🏠 ทบทวน 4</p>	<p>🏠 จด 4 (ฝึกฝนต่อเนื่อง)</p> <p>🏠 ทบทวน 4 (ฝึกฝนต่อเนื่อง)</p>	<p>🏠 จด 4 (ฝึกฝนต่อเนื่อง)</p> <p>🏠 ทบทวน 4 (ฝึกฝนต่อเนื่อง)</p>	<p>🏠 ทบทวน 5</p>

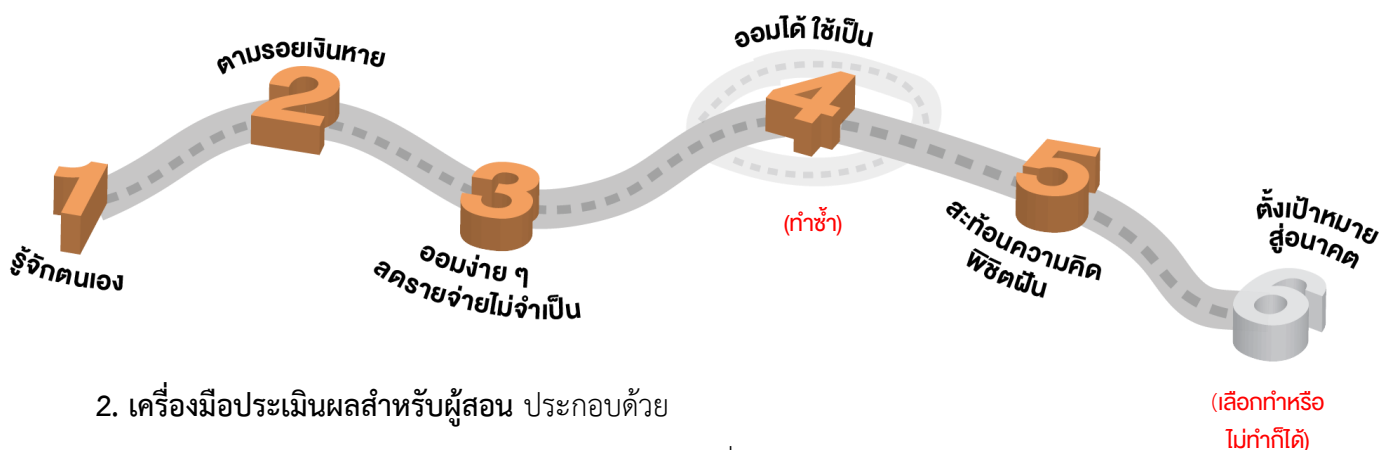
3. คู่มือการมอบหมายภารกิจ

ผู้สอนสามารถศึกษารายละเอียดภารกิจ และเครื่องมือประเมินผล (รายละเอียดและตัวอย่าง อยู่ในลำดับถัดไป) เพื่อประกอบการมอบหมายภารกิจ ดังนี้

1. รายละเอียดภารกิจ ในแต่ละภารกิจประกอบด้วย

- วัตถุประสงค์
- อุปกรณ์/ สิ่งที่ต้องเตรียม
- วิธีการ
- คำแนะนำ
- ตัวอย่างสำหรับผู้สอน

ทั้งนี้ ผู้สอนสามารถมอบหมายภารกิจทั้ง 6 โดยเรียงลำดับตามรูปด้านล่างซึ่งภารกิจที่ 4 สามารถเลือกทำซ้ำได้มากกว่า 1 ครั้ง หากต้องการให้ผู้เรียนฝึกฝนอย่างต่อเนื่อง และภารกิจที่ 6 เป็นทางเลือกที่ผู้สอนสามารถมอบหมายได้ตามความเหมาะสม

2. เครื่องมือประเมินผลสำหรับผู้สอน ประกอบด้วย

(1) แบบประเมินผู้เรียนรายบุคคล – เป็นแบบฟอร์มที่ผู้สอนสามารถใช้ติดตามพัฒนาการของผู้เรียน และความครบถ้วนในการบันทึกรายรับ-รายจ่ายประจำสัปดาห์

(2) เกียรติบัตร – เป็นตัวอย่างวิธีการที่ผู้สอนสามารถใช้สื่อสารไปยังผู้ปกครองของผู้เรียนที่มีพัฒนาการดี เพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียนคงพฤติกรรมทางการเงินที่ดีอย่างต่อเนื่อง

อย่างไรก็ดี ผู้สอนสามารถพิจารณาวิธีการ และเครื่องมือประเมินผลเพิ่มเติมได้ตามความเหมาะสม เช่น ให้เพื่อนร่วมชั้นประเมินผลซึ่งกันและกันเพื่อเป็นการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ และสร้างแรงกระตุ้นในการทำภารกิจให้สำเร็จ